

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાઅિટ વિભાગ]

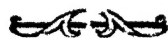
અનુક્રમાંક ૧૩૩૭૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ હિન્દુ મુસલીમ રોક સંપા
કરો તો પછી રાઈ

વિષય એ ૧૭૩ પ૨૦ પ૭ : ૪૮ : ૬

પીર મોટામીયાં સાહેબના જાણુવા જોગ વિચારો.

હીંદુ-મુસલિમ સવાલો માટે તેમણે આપેલો
અભિપ્રાય.

મુંબાઈ સમાચારના પ્રતિનિધિએ તેમની લીધેલી મુલાકાત.

મંગરોલની ગાદીવાળા નાં મહાત્મા મહિત્રાના પીર મોટામીયાં સાહેબ છેલ્લા મુંબઈ પધારયા તે તકનો લાભ લઈ મુંબઈ સમાચારના પ્રતીનિધીએ તેમની મુલાકાત લીધી હતી. વાતચીત દરમ્યાન તેમને પુછેલા કેટલાક સવાલો વીશે નાં પીર સાહેબે નીચે પ્રમાણે અભિપ્રાય રજાવ્યા હતા.

સવાલ-હીંદુ મુસ્લીમ એક્સ'પી વીશે આપનો શું અભિપ્રાય છે ?

જવાબ-દેશના લલા માટે હીંદુ મુસ્લીમ એક્સ'પી એ એક પછીજ ઉપયોગી વસ્તુ છે. તેના વગર દેશ કદી પણ આગળ વધી શકે નહીં. જ્યાં સંપ ન હોય ત્યાં કાંઈ પણ કામ થઈ શકતું નથી. કેટલાક લોકોએ જોશમાં આવી જઈ એવાં તો બાપણે કરવા માંડ્યાં કે જેથી લોકો ભડકી ગયા અને થએલી હીંદુ મુસ્લીમ એક્સ'પી દટી પણ પણ એ બાપણેએ સમજવું જોઈએ કે એમાં બીજું તો

કાંઈ થવાનું નથી પણ દેશ આગળ વધવાને બદલે પાછો હઠશે. કદાચ કેટલાક મુસલમાનો એમ ત્યાં કંઈ હીંદુઓને અહીંથી નસાડી મુકવા છે તો તે બનવાબેગ નથી કારણકે હીંદુઓની અહીં ત્રેવીસ કરોડ જેટલી વસ્તી છે, વળી કેટલાક જોશીલા હીંદુ ભાઈઓ એમ ધારે કે મુસલમાનોને અહીંથી કહાડી મુકવા છે તો તે પણ બનવા બેગ નથી કારણકે મુસલમાનોની વસ્તી અહીં નવ કરોડની છે. જ્યાં કરોડોની વસ્તીનો સવાલ હોય ત્યાં આવું બની શકતું જ નથી. હાંકી મુકવાનો સવાલ બન્નેનાં મગજમાં ધુમ્મા ધરતે હોય તે તેથી વખતો વખત રમખાણો થયા કરે અને વરંવાર શીસાદ બગવા કરવાથી કાંઈ પણ કામ દેશની ઉન્નતિનું થઈ શકે નહીં. શીસાદ બગાડવો સહેજો છે અને તે કામ તો ગમે તેવો ખુદા માણસ પણ સહેલાઈથી કરી શકે છે પણ શાંતી બગાડી રાખવી એ એક વખત કામ છે અને તે સમજી, ડાહ્યા શાંત અને જાતી માણસો જ કરી શકે છે. જો દેશમાં હમેશાં નકામો શીસાદ બગવા કરે તો ખીબ લોકો તેને માટે હલકા ખ્યાલ બાંધ્યા વીના રહે નહીં અને ખીબઓ ઉપર જે વજન પડતું અગર પડવાનું હોય તે પણ ન પડે. માટે જે લોકો દેશનું કલ્યાણ કરવા માગતા હોય તેમણે તો એકસંખી માટે બનતી કાશીશ કરવામાં ચુકવું નહીં જોઈએ. ખાનગી ઝગડાને ઠામી લડાઇનું રૂપ આપવાથી તુકસાન જ થાય છે માટે દેશના ભલા માટે હીંદુ મુસલમાન એકસંખીની તો ખાસ જરૂર છે. દરેક માણસ ખીબઓને કાંઈ પણ બનતી નકામી ફરીવાદનું કારણ નહીં આપતાં પોતાના ક્ષેત્રમાં શાંતી બગાડવાની કાશીશ કરે તો પણ એકસંખી બળવાઈ શકે છે. સમજવું જોઈએ કે જ્યાં લડવાનો સ્વભાવ એક વખત થઈ જાય છે તો પછી હીંદુ મુસલમાનો લડે છે.

એટલુંજ નહીં પણ હીંદુઓ પોતપોતામાં લડવા લાગે છે અને
બરખાદ થાય છે. લડાઈ એ તો એક ઝેર છે અને તેનો ચેપ મને
ત્યાં લાગે છે, એટલે પોતાના કુટુંબો પણ છેવટે એ દુરગુણને લીધે
નાશ પામે છે. કુસંપથી આ પરીણામ આવે છે તેથી એક સંપીની
ખાસ જરૂર છે હીંદુ અને મુસલમાનો આ દેશના ભુમીપુત્ર હોવાથી
બંનેનો સરખો હક છે માટે બંનેએ દેશનું લહુ આહી એકસંપી
બળગતી રાખવા ફાશીશ કરવાની છે.

સવલ—ગઢિપાલન માટે આપનો શું અભીપ્રાય છે ?

જવાબ—સહ કરતાં આ સવાલને હું વધારે ખારીક અને
જરૂરનો સમજું છે, અને એ વીશે મારો અભીપ્રાય લોકાથી અબજયો
નથી. હું તો એજ માગું છું કે હીંદુસ્તાનમાં ઘેર ઘેર ગાય બંધાઈ
બળ હીંદુભાઈઓ જોઈ શક્યા હશે કે હીંદુ મુસ્લીમ એકતાના
જમાનામાં ગાયો માટે કેવો સારો ખ્યાલ દેશમાં પેદા થઈ ગયો હતો.
તે વખતે કાઠકળ ઠેકણે જીજ્ઞાસુ ગાયો કપાઈ હશે પણ જ્યારથી
હીંદુ મુસલમાનોમાં શીસાદ બળ્યો છે ત્યારથી ગાયો માટેની લાગણી
કામી દેખને લીધે ઘણીજ ઓછી થઈ ગઈ છે એટલે હીંદુ મુસ્લીમ
શીસાદ એ ગાયોની બરખાદીનું મુખ્ય કારણ થઈ પડે છે. ગાયોની
લાગણી માટે એક બીજાની લાગણીની ખાસ જરૂર છે. ગાયોના
બોધ માટે હું સમલગ આખા દેશમાં ફર્યો છું અને મારાથી બનતું
મેં કર્યું છે અને હવે કરે જઈશ આને માટે હું કાંઈથી કાંઈ બદલો
માગતો નથી પણ એટલુંજ માગું છું કે હીંદુ મુસલમાન ભાઈઓ
લડવાનું મુકી દે. લડાઈ મટશે તોજ ગાયોનું પાલન વધારે પ્રમાણમાં
મશે અને દેશને ફાયદો થશે હીંદુસ્તાન એ એક ખેતીવાડીનો દેશ છે.

ખેતીને માટે મુખ્ય વસ્તુ બળદ છે. જેમ બળદ વધારે તેમ ખેતી વધારે આબાદ. ઘેર ઘેર ગાય હોય તો કરોડો બળદ સહેલાઈથી પેદા થઈ શકે અને દેશ થોડા વખતમાં જોઈએ તેવી આબાદીમાં આવી જાય, માટે મારો તો એજ અભીપ્રાય છે કે ઘેર ઘેર ગાય થવી જોઈએ અને કામ કામ વચ્ચે ભાઈચારો વધવો જોઈએ. હાલ જે હાડમારી થઈ રહી છે તે માહોમાહેના કલેશને લીધેજ થઈ રહી છે. એ મટશે ત્યારેજ ગાયો વિશે ખ્યાલ કરવાનો લોકોને વખત મળશે. પણ જે જાણીજોઈને જડવુંજ હોય તો પછી આ સવાલનો ઉકેલ આવવો મુશ્કેલ છે. કુસંપ અને ઝેરવેરથી કદી ફાયદો થયો નથી. આ જગતમાં કંઈ શીરસ્તા વસતા નથી પણ માનવી ભોક્ષા વસે છે. અને માનવી જુ પણ કરે છે. જુનો દરેકની થપા કરે છે માટે જે તે જુલો પકડી રહી ઝેરવેર ચાલુજ રાખીશુ તો દેશના કન્યાશુની આશા થોડીજ રહેશે.

સવાલ-તખલીગ અને શુધ્ધી વીશે આપ શું કહો છો ?

જવાબ-ધરલામમાં તખલીગનો અરથ એવો થાય છે કે કાંઈ પણ ધરલામીએ ખીજા ધરમવાળાઓને શાંતીથી ધરલામની વાતો સમજાવી ધરલામમાં જો તેઓ પોતાની રાજપુશીથી આવવા મંજિ તો લેવા. આમાં કાંઈ પણ પ્રકારની જખરજસ્તી કે બળજોરીથી કામ લઈ શકાય નહીં કારણ કે દીનમાં જખરજસ્તી થઈ શકે નહીં. આથી તખલીગ એ ધરલામનું એક ધારમિક તત્વ છે અને તે સાડી તેરસી વરસથી ધરલામમાં ચાલુ છે. આ કાંઈ હાલમાં નથી પડી પકડેલી બાબત નથી. ગમે તેવી હલકી કામનો માણસ હોય તેને પોતાનાજ જેવો સમજી તેને તમામ મુસલમાનોની નસખર કંઈ મળવો

અને તેને ઇસ્લામી સમાજના તમામ હક આપવા એ તબક્કાગત
ખાસ હેતુ હોય છે. એક દેડ કે ચમાર જે ઇસ્લામમાં આવે છે
તો તે ફુનીયાના ખેતાલીસ કરોડ મુસલમાનોનો પાંચ મીનીટમાં ભાષ
થઈ જાય છે. તે ગમે તેવા ઉંચા મુસલમાન સાથે એકજ થાળીમાં
જમી શકે છે, એકજ પીવાલામાં તેની સાથે પાણી પી શકે છે,
એકજ હારમાં મસ્જિદમાં લગોલગ બેઠે તેની આગળ ઉભો રહી
પ્રુદાની બંદગી કરી શકે છે અને ગમે તેવી ઉંચી કુળવાન ઇસ્લામી
સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરી શકે છે. ઇસ્લામમાં આવવાથી તેને એક
ઉંચામાં ઉંચા કુળવાન ઇસ્લામી જેવા તમામ હક પાંચ મીનીટમાં
મળી જાય છે એટલે તેને ઇસ્લામ ખીજ તમામ મુસલમાનો
જેવોજ તમામ ખાખતમાં ઉંચો ગણે છે. પાંચ મીનીટ પરલા જે
માણસ દેડ કે ચમાર ગણાતો હતો તે ઇસ્લામમાં આવવાથી એક
કુળવાન ઉંચા ખાનદાની મુસલમાન જેવો થઈને પાંચ મીનીટમાં
ઉભો રહે છે. એટલે ઇસ્લામ તમામ ધર્માભીમાન, જાત્યાભીમાન,
કુળાભીમાન વીગેર તેને માટે જતાં કરી તેને પોતાના જેવા સરખા
દરજે લાવી મુકે છે. ઇસ્લામ તેને માટે આટલી બધી કુરબની
અને ભોગ આપે છે અને તેનો મરતબો સમાજમાં પોતાના જેવેજ
વધારે છે. જ્યાં ઉધાડી રીતે આવા ભોગ અપાતા હોય ત્યાં ઇસ્લામ
મનુષ્યને દરેક રીતે ફાયદો પહોંચાડવા માગે છે એમ સ્વાભાવીક રીતે
કહી શકાય. આવા ભોગો ઇસ્લામ સાડી તેરસો વરસથી આપી
રહ્યો છે એટલે એ પોતાની સંખ્યા વધારવામાં પણ ફજાલુત
શાય એ બનવા જાય છે. આ એક ઉત્તમ અને ભારે ભોગો
આપવાનો સવાલ છે. આવા ભોગો આપીને કાષ્ટ પણ ધર્મ પોતાની

સંખ્યા વધારવા માંગે તો એમાં ખીજ ધર્મવાળાઓને વાંધો હોય શકે નહીં, આર્યસમાજ પણ આવા ભોગો આપીને પોતાની સંખ્યા વધારવા ખાહેશ રાખે તો એમાં ખીજઓને ખેલવાનું કારણ નથી. ઇસ્લામ આવા અનુપમ ભોગો આપીને ખીજઓને ફાયદો પહોંચાડવા તઈમાર થાય તો તેના ભોગોના પ્રમાણમાં તે પોતાની સંખ્યા પણ વધારી શકે. ઇસ્લામની આ રૂઠી તો સાડી તેરસી વરસથી કાયમ છે. તેણે તે કાષ્ટનું જોઈને કે કોઈના મુકાબલામાં નવી ઉપાડી નથી.

હિંદુ પુરાતન ધર્મ ખીજ ધર્મવાળાઓને પોતાનામાં ભેળવવા માગતો નથી, કારણ કે તે પોતાને ખીજ ધર્મોથી ચડતો અને આગળ વધેલો માને છે. ચડતા ઉતરતાના સવાલમાં આપણે પડવા માગતા નથી કારણ કે દરેક ધર્મવાળાને પોતપોતાનો ધર્મ ચડતો માનવાનો હક હોય છે. આથીજ હિંદુ ધર્મે પોતાના ખારણું ખીજઓ માટે આજ સુધી બંધ રાખ્યાં છે હાલ થોડા વખતથી કેટલાક હિંદુ સુધારકોએ આર્યસમાજ કાયમ કરી છે અને તે સંસારીક સંજોગો જોઈને ખીજઓને પોતાના પંથમાં લેવાની ખાહેશ રાખે છે. આમાં કોઈ જાતનો વાંધો નથી પણ તમામ સનાતની હિંદુ બાઈઓ આ બાબતને હિંદુ શાસ્ત્રના બહારનો અને તદ્દન નવી માને છે અને ઉપાડી રીતે તેના વીરોધ કરે છે. જ્યાં સનાતનીઓની મોટી સંખ્યા તેને હિંદુશાસ્ત્ર બહારની માનીને અનુમોદન આપતી ન હોય તો પછી આર્યસમાજ પોતાની સંખ્યા વધારવાની જે કાશીશ કરે છે તેથી તે હાલના હિંદુ સમાજમાં જે અનેક પથ છે તેમાં પોતાના એક પંથનો વધારો કરે છે એવું પણ થોડા માની રહ્યા છે. આર્યસમાજના આ પગલા માટે મુસલમાનોને તો

કોઈ જાતનો વાંધો નથી કારણ કે ઇસ્લામ કોઈનું ધુરું ચાહતો નથી. તે બંને પોતાની સંસ્થા માટે ફાશીશ કરે અને તેને મજબુત બનાવે પણ તેણે તે બાબત ઇસ્લામનું ધુરું બોલવાનું નથી પણ ઇસ્લામ જેવા ઉત્તમ ભોગ આપવાના છે. નીખાલસ દીલથી તે ઇસ્લામ જેવા ભોગ આપવા તૈયાર થશે તો તેને ખીજાઓનો વાંક કહાડવાનું રહેશે નહીં. એક દેડ કે ચમાર ઇસ્લામમાં શુધ્ધ અથવા પાવન થવાથી એક મોટા ફુગવાન સૈયદ જેવા તમામ હક પ્રાપ્ત કરી શકે છે અને તે દુનીયાના ખેતાલીસ ફગેડ મુસલમાનો કબુલ રાખે છે તેજ પ્રમાણે એક દેડ કે ચમારને હીંદુ ધરમમાં પાવન કરી આર્ય સમાજ એક બ્રહ્મણ કે વણીયા જેવા તમામ હક તેને આપે અને તેને તમામ હીંદુ સમાજ કબુલ રાખે તો એમાં ઇસ્લામને શું વાંધો હોઈ શકે ?

અહીંયાં ઇસ્લામ કે આર્ય સમાજનો સવાલ નથી પણ નિખાલસપણે બારે ભોગ આપી ગરીબ બાઈઓને તમામ ધાર્મિક તથા સામાજિક હક સંપૂર્ણ રીતે આપવાનો તથા તેનો હીંદુ સમાજે એક મતે સ્વીકાર કરવાનો સવાલ છે. આર્ય સમાજ જે તેમ કરી શકે તો તેથી રૂકું ખીજું કંઈ નથી. જેમ ખીજા ધરમવાળાઓને પોતા પોતાની મજબુતીની લાગણી હોય તેમ આર્ય સમાજને પણ હોયજ, એમાં કોઈને વાંધો હોઈ શકે નહીં. પણ તેમ કરવામાં તેણે ખીજાઓનું ધુરું બોલવાની કે તેમને ઉતાની પાડવાની જરૂર નથી. કારણ કે તેથી તો કુસંપ અને કલેશ વધે છે અને મજબુતી થવા કરતાં કમજોરી પેદા થાય છે. ઇસ્લામી બાઈઓને પણ મારી એજ સલાહ છે કે તેમણે ખીજાઓનું ધુરું બોલવાનું નથી પણ નિખાલસપણે

ધરણામના દુરમાન પ્રમાણે ભોગ આપવાના છે. તબલીગ અને શુધ્ધી એ કામ કામ વચ્ચે લડાઇ ઉભી કરવાનાં સાધનો. થવા જોઇએ નહીં. પણ તેમને સમાધાનનાં સાધન બનાવવા જોઇએ. જે તબલીગ અને શુધ્ધીની પશ્ચાત્તાપી કામ કામ વચ્ચે શીસાદ ઉભો થાય અને કુસંપ જાગી રમખાણો પેદા થાય છે તો તેથી તો ફાયદાને બદલે નુકસાન થાય છે અને સ્વરાજ આધું જાય છે. સ્વરાજને માટે સંપત્તી પહેલી જરૂર છે અને તેજ જો દેશમાં ન હોય તો પછી સ્વરાજ એ એક સ્વપ્ન છે. આ એક હીંદુ અને મુસલમાન બંનેએ વીચારવાનો સવાલ છે. દરેક કામ બંને પોતપોતાની મજબુતી માટે કાશીશ કરે પણ તેવી કાશીશ દેશમાં શીસાદ ઉભો કરનારી તો નજ હોવી જોઇએ.

સવાલ-હીંદુ સંગઠન વીશે આપ શું ધારો છો ?

જવાબ-હીંદુ સમાજમાં જો કંઈ દોષ પેશી ગયા હોય અથવા કમજોરી આવી ગઇ હોય તો તેને દુર કરવા હીંદુ બાઇઓ ભેગા મળી કાશીશ કરે અને સમાજનો પાયો એકસંપાથી મજબુત કરવા માગે તો એમાં ખીજાઓને કંઈ પણ વધી હોઈ શકે નહીં. ધરણામ સંગઠનની ખુબી સમજે છે અને તેથીજ તેણે ધરણ મી સંગઠનનો પાયો મજબુત કરેલો છે. મુસલમાનો દીવસમાં પાંચ વખત દરજીઆત નમાઝ માટે મસ્જિદોમાં ભેગા થાય છે, દર અઠવાડીએ જુમ્મા મસ્જિદમાં જુમ્માના દીવસે ભેગા થાય છે, બાર મહીનામાં એ દહોના દીવસે ઇદગાહ જેવા મોટા પ્રાર્થના સ્થાનમાં નમાઝ માટે ભેગા થાય છે અને દર વરસે હજને પ્રસંગે જાણે ની સખ્યામાં મક્કા શરીફમાં હજ માટે ભેગા થાય છે. આ તેમનું સંગઠનજ છે અને તેનું પોરણ પામીક નીમમ ઉપર રચાયેલું છે. દીવસમાં પાંચ વખત મસ્જિદમાં

નમાઝ માટે ભેગા થવું એ સંગઠનનું એક ચડતામાં ચડતું ધોરણ છે. આમાં ખુદાની બંદગી સાથે સંગઠનના તમામ ફાયદા તેઓ દીવસમાં પાંચ વખત મેળવી શકે છે. વળી પાંચ વખતની નમાઝમાં ખુદાની યાદી ઉપરાંત તેમને શારીરીક કસરતના તમામ લાભ પણ મળી શકે છે એટલે મસ્જિદો અખાડા અને કસરત શાળાઓની પણ ગરજ સારે છે. આવી શારીરીક કસરત તેમને નમાઝમાં જ મળી જાય છે એટલે તેમને બીજા વધારાના પદસા ખરચ કરી નવા અખાડા તથા કસરત શાળાઓ પણ કઢાડવાની જરૂર જેવું રહેતું નથી. ઇસ્લામે આ સડે ફાયદા પોતાના ધાર્મિક ધોરણથી જ આપી દીધા છે. આવા એકસંપીના ફાયદા માટે હીંદુ ભાઈઓ પણ જે સંગઠન કરવા માગતા હોય તો તેમાં મુસલમાનોને તો કાંઈ વાધો હોઈ શકે નહીં. કારણ કે તેઓ હીંદુ ભાઈઓના આવા ફાયદામાં કાંઈ નારાજ નથી. પણ કેટલાક સુધારાવાળા હીંદુ ભાઈઓ સંગઠન કાયમ કરવાના ખ્યાલમાં મુસલમાનોને ફક્ત ૩૫માં ચીનરવા જેવું કરે અને તેમના ધરમનું છુરું બોલે તો તેમને ખોટું લાગવાનું કારણ મળે. હીંદુ સુધારકો પોતાના જોશમાં મુસલમાનોનું છુરું બોલે તો પછી મુસલમાનો પણ તેમનું છુરું બોલવા લાગે. અને એમ કરતાં કરતાં મામલો વધી જાય, અને કેમી ઝેર પેદા થાય. જે શાંતીથી નીખાલસપણે સંગઠનનું કામ કરવામાં આવે તો આવા ઝેર વેરનો પ્રસંગ આવે નહીં. આવા સંગઠન માટે ધાર્મિક અને નિષ્ઠાત્મક તાવ હોવું જોઈએ જોઈ તે તબી શકે. પેલીટીકલ તત્વ ઉપર તેનું ધોરણ હમેશને માટે જાણ્યે જ કાયમ રહી શકે. શુધ્ધ ધાર્મિક નીયમ ઉપર તે સમાજના ફાયદા માટે નીસ્વાર્થપણે કાયમ કરવામાં આવે તો તેની

આવરદા લાંબી થાય અને સમાજને હાયદો થાય. હીંદુ સુધારકો મુસલમાનોનું ખુરં બોલે અને મુસલમાનો હીંદુ સુધારકોનું ખુરં બોલે તો શીસાદનું જ પરીણામ આવે. મટે આવું કારણ જ પહેલેથી પેદા થયું ન જોઇએ આનો ખરાબર ખાતલનાખવામાં આવે તો જરા પણ નડતર આવે નહીં. હીંદુ બાઇઓ વેદવંતના નીયમ પણ અને મુસલમાન બાઇઓ ખરા સુરીઓના નીયમથી કામ લે તો કદી શીસાદ જાગે નહીં કારણકે બન્નેના નીયમો મન ઉપર જોડતો કાણુ રાખવાની અને ખીજાઓની છેડતી નહીં કરવાની ખાસ તકીદ કરે છે. મન ઉપર કાણુ રાખી નીખલસપણે સર્વ હાયદાકારક કામ કરવામાં ફાને વાંધો હોઇ શકે ? આ ધોરણથી સંગઠન થાય તો દેશને પણ હાયદો થાય.

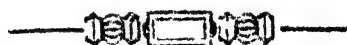
હું એક ફકીર માણસ છું અને તમામ બાઇઓનો દાસ છું, અને ફકીરી હીસાબથીજ આ મારો અબીપ્રાય દરજ્જાનું છું. જતાં પણ તેમાં કંઈ વધારે પડતું થઈ ગયું હોય તો તમામ બાઇઓની માફી માગું છું.

ઉપર પ્રમાણે તા.૦ પીર સાહેબે મુંબઈ સમાચારના પ્રતીનિધી આગળ વાતચીતમાં પોતાનો અબીપ્રાય જણાવ્યો છે જે બાઇઓ આગળ રજૂ કરવા જેવો જણાયાથી અત્રે આપ્યો છે.

(મુંબઈ સમાચાર તા. ૧૦-૧૧-૨૬.)

શું હીંદુ મુસ્લીમ એકસંખી ન થઈ શકે ?

પીર મોટામીયાં સાહેબ શું કહે છે.

મંજિરોલ્લીની માદીવાળા નામ પીર મોટામીયાં સાહેબ કહે છે કુરાને શરીફમા ફરમાવ્યું છે કે “હે લોકો, અમે તમને એક મરદ અને એરતમાંથી પેદા કર્યા છે, અને અમે તમને જુદી જુદી કામ અને જુદા જુદા ખાનદાનના બનાવ્યા છે કે તમે (ખરી રીતે કાણુ છો તેની માહિતી મેળવી) એક ખીજને ઓળખી શકો. ખુદાની આગળ તમારા સહિમાં વધારે માનવંત તેજ છે કે જે વધારે પરહે-ગર-લક્ષીવાળા છે. અને તમારામાં કેટલાક લોકો એવા હોવા જોઈએ જે માણસોને લલાષ તરફ ખેલાવે અને નેક વાતો કરવા સમજણ પાડે અને ધુરી વાતોથી રોકે. આ લોકોજ નેક બદલો મેળવનાર છે.”

“ખુદાએ તને જે આપ્યું છે તે વડે તું આવતી જાંદગીમાં રહેકાણુ મેળવ અને આ દુનીયામાં તું તારો ભાગ [જે ફક્ત એક કદન છે તે] જીવી જા નહીં. અને જેમ ખુદાએ તારું બહુ કયું છે તેમ તું પણ ખીજતું બહુ કર અને તું દુનીયામાં શીસાદ કરવા કોશિશ કર નહીં, કમ કે ખુદા શીસાદ કરનારાઓને ચાહતો નથી.”

“મુશરીફા-ગમર કામવાળાઓમાંથી જે કાષ્ટ પણ તમારા આસરે માંજે તો તેને આપો કે જેથી તે ખુદાના કલામ-વચનો

સાંભળે. અગર જેર ઇસલામી કામે સુલેહ શાંતીનો ખીયાલ રાખે અને (મિત્રનો) હાથ લંબાવે તો તમે પણ તેમની તરફ હાથ લંબાવો અને ખુદા ઉપર ભરસો રાખો."

ઉપલાં કુરાને શરીફના ફરમાનો જોતાં સાફ જણાય છે કે આપણે બધા એકજ સ્ત્રી અને એકજ પુરૂષની ઓલાદ છીએ એટલે બધા બરાબર છીએ પણ જે શખસ વધારે બકતી કરે છે અને વધારે નેકી ઉપર છે તેના ફરજને ખુદાની નજરમાં ધણો મેટો છે, એટલે નેકીવાળો માણસજ સઉથી ચઢીઆતો છે, પછી તે ગમે તે કામ કે ખાનદાનનો હોય.

લોકોને નેકીના રસ્તે લાવવા માટે શીક્ષણની જરૂર પડે છે અને આવું શીક્ષણ ગુરૂ મારફતે મળે છે માટે ગુરૂનો એક વર્ગ પણ લોકોને સારે રસ્તે લાવવા માટે હોવો જોઈએ. જે ખરા ગુરૂઓ છે તે સમાજને ધણો ફાયદો પહોંચાડી શકે છે અને દુનીયામાં નેકીનો જે વધારે ફેલાવો થાય છે તે તેમનાં ખરા અને સાચાં શીક્ષણનું પરીણામ હોય છે. આથીજ નેકીનું શીક્ષણ આપનારાઓને ઉપર પ્રમાણે ખુદા તેમની નેકી માટે જબરો આવેજ આપવા રાજી છે, સારા ગુરૂઓ હોય છે તો લોકોને તેમનું કર્તવ્યનું સારી રીતે જ્ઞાન કરાવે છે અને તેમને સારે માર્ગે ચાલવા દે મેશા ઉત્તેજીત કરે છે. આથી લોકો પોતપોતાની ફરજ સારી રીતે બજાવે છે જેથી દુનીયામાં શીસાદ થવા પામતો નથી. પણ જે ધર્મગુરૂઓજ પોતાની ખરી ફરજ ભુલી જાય છે તો પછી સમાજમાં શીસાદ જાગે છે અને કળ્યા ઉભા થાય છે. જે ધર્મગુરૂઓ એકસંપી કરાવવાનું કામ પોતાનીજ જોખમદારીનું છે એમ સમજે તો તમામ મામલો શાંતીથી ચાલે એમાં નવંહ જોવું નથી.

માણસે સમજવું જોઈએ કે આ દુનીયામાં તેને માલીક જે સારા સારા સાધનો આપેલાં છે તેમને ઉપયોગ લોકો સાથે નેકી કરવામાં વધારે કરવાનો છે કે જેથી આવતી દુનીયામાં તેને સારું ઠેકાણું મળે. સહ ચીજો અહીંની અહીંજ પડી રહેવાની છે. મર્યા પછી કોઈ ચીજ તેની સાથે જવાની નથી. ફક્ત કદાને એક કટોકે તેની સાથે જશે અને તે પણ કપર સુધીજ. માટે માણસે આ વાત હમેશાં સ્મરણમાં રાખી લોકોનું જેમ અને તેમ વધારે બહુ કરવા પ્રયત્ન કરવા ચુકવું ન જોઈએ. જેમ ખુદાએ તેને સારા સાધનો આપી તેનું બહુ કર્યું છે તેમ તેણે પણ બીજાઓનું બહુ કરવા પાછી પાની કરવાની નથી. જેમ જેમ તે લોકોનું વધારે બહુ કરશે તેમ તેમ તેની નેકીમાં હમેશાં વધારો થશે. બધા સાથે બંધાઈ અને નેકી કરવાથી ખુદા રાજી થાય છે અને તેમને કનડવાથી તે નારાજ થાય છે. કારણ કનડવું એ શીસાદ છે અને શીસાદ કરનારાથી ખુદા હમેશા નારાજ રહે છે.

કોઈ પણ કામના માણસને આપણું વ્યાજબી કામ પડે તો બનતાં સુધી તે કરી આપવા આનાકાની કરવી નહીં. આશ્રય આપવા ચુકવું નહીં. એકસંપી એક બીજાનું કામ કરવાથીજ આવ છે અને વધારે સમાગમમાં આવવાથી દરેકના મનમાં નેકીનો પ્રભાવ વધારે થવા પામે છે. અને તેઓ ખુદાના ફરમાનો સારી રીતે મનમાં ઉતારે છે અને ફાયદો મેળવે છે. જ્યારે પ્રેમથી તેઓ દોસ્તીના હાથ લંબાવવા છટકા રાખે તો આપણે પણ પોતાનો હાથ તેમની તરફ લંબાવવો જોઈએ અને તેમની સાથે પ્રેમ વધારવો જોઈએ. તેમાંજ સુમેદ શાંતી રહેલી છે. થોડા વખત ઉપર પાનસો આલી-મોએ ફૂટવો આપ્યો હતો તેમાં પણ એજ હતું કે જે ગેરકામના

લોકો મુસલમાનો સાથે દુશ્મનાઈ કરવા ચાહતા ન હોય તેમની સાથે દેશના લોકોને ખાતર મેલાપ રાખવો જોઈએ તથા તેમની સાથે લલાઈથી વર્તી તેમની ઉપર જોડલો ખતી શકે તેટલો ઉપકાર કરવો જોઈએ. હિંદુસ્તાનના પાનસો આલીમોનો આ ફતવો ખાસ ધ્યાનમાં ઉતારવા જોવો છે.

કુરાને શરીફમાં ફરમાવ્યું છે કે “ખુદા તમને એવા ગેર-ઈસ્લામીઓ સાથે લલાઈ અને ઈતસાફ કરવા રોકતો નથી જેમણે તમારી સાથે મઝહબી-ધાર્મિક લડાઈ ડાખી ન હોય અને તમને તમારા ધરોમાંથી કહાડી મુક્યા ન હોય; ખેશક ખુદા ઈતસાફ કરનારા એને દોસ્ત રાખે છે.” આથી જણાય છે કે જે હિંદુભાઈઓ આપણી સાથે જીહાદ-ધાર્મિક લડાઈ કરવા તથા આપણને આપણા ધરોમાંથી કહાડી મુકી આપણું પય તી પડવા માગતા નથી તેમની સાથે લલાઈ કરવા ઈતલામ કાંઈ મના કરતો નથી. મુસલમાન ભાઈઓ જો આ વાત ધ્યાનમાં રાખે તો તેમને હિંદુભાઈઓ સાથે યુરાઈ કરવાનું કાંઈ કારણ રહેતું નથી.

જેમ મુસલમાન ભાઈઓએ ખ્યાલ રાખવાનો છે તેમ હિંદુભાઈઓએ પણ મુસલમાનોનો ખ્યાલ રાખવાનો છે. તેમણે સમજવું જોઈએ કે એકજ ધર્મમાંથી આખી દુન્યા પેદા થઈ છે એટલે મુસલમાનો પણ એજ ધર્મમાંથી પેદા થયા છે. વળી કાષ્ઠપણ પ્રાણીના જીવને દુઃખ દેવું એ હિંદુ શાસ્ત્ર પ્રમાણે સખત ગુનોહ છે. જ્યારે કાષ્ઠ પણ પ્રાણીના જીવને તકલીફ આપવાની હિંદુ શાસ્ત્ર પરવાનગી આપતો નથી તો પછી મુસલમાનોના જીવને તકલીફ આપવાની તે પરવાનગી આપેજ નહીં. હિંદુ શાસ્ત્ર પ્રમાણે મનુષ્યા-

વતાર ખીજ પશુઓના અવતારથી ચડતો મનાય છે, ત્યારે એક
 યક્ષી કે કબુતર માટે હીંદુભાષાઓ મુસલમાનોને મારી નાખવા
 ઉભા થાય એ હિંદો વીચાર કરનારને વધારે પડતું જ ગણાય. હીંદુ
 ભાષાઓ જાણે છે કે તેમની નજર આગળ કુતરાં અને ખીલાડાં
 હંમેશાં યક્ષી કબુતરો અને ખીરકાઢીઓ મારે છે જતાં તેવા કુતરાં
 અને ખીલાડાંઓને દયાને ખાતર જતાં કરવામાં આવે છે. કાંઈ
 તેમનો સાથે તેમનાં જીવ હીંસાના કામો માટે અદેખાઈ ધર્મા કે વેર
 રાખતું નથી. તેવીજ લાગણી જો મુસલમાનો તરફ રાખવામાં આવે
 તો હીંદુ ભાષાઓની નેકામાં કાંઈ ખામી જેવું તો થતું નથી. આમાં
 મુસલમાનો હીંદુઓની કાંઈ મલકાયાળી ચીજને તો કાંઈ નુકશાન
 પહોંચાડતા નથી. જો ખુદાની માલકીવાળી ચીજને નુકશાન પહોંચાડે
 છે તો ખુદા તેમને પુછવાને શક્તીવાન છે એમ સમજી હીંદુ
 ભાષાઓએ મોટ મનથી કામ લેવામાં કાંઈ તેઓ ખેડું કરે છે એમ
 તો મનાવાતું નથી. “જે કરશે તે બરશે” એ સુતથી જો કામ લેવામાં
 આવે તો મુસલમાનોને પણ તેમનો જરૂર ખ્યાલ આવે અને તેઓ
 પણ ખતતી ડાશીશથી હીંદુભાષાઓને રાજી રાખવા તત્પર થાય.
 આપણામાં હિદાગતા હોય તો ખીજમાં પણ પેદા થાય. “મનોમન
 સાક્ષી છે” એ દહેવત જે આપણે હંમેશાં બોલીએ છીએ તે
 શું દર્શાવે માટે પુરતી નથી? દરેક પોતાનું મન સાફ તથા હિદાર
 ખતાવવાનું છે. મેલી, હીરા, માણેક લાખ, મધ, વીગેરેના ઉપયો-
 ગથી લાખો પ્રણીઓના જીવની દેખીતી હાની હંમેશાં થાય છે તેપણુ
 તેનો કાણુ ખયાલ રાખે છે? આ એક ઇનસાફ કરવા જેવી ખાતત
 છે. જીનો અને મીનોમાં કરોડો જીવોનો હંમેશાં નાશ થાય છે તો તેને

માટે શું પગલાં ભરવામાં આવે છે? આતો મનના કારણ છે. પોતાના પેટની દીકરીને પછસા લઇને સો હાથના ખાડામાં ઘેળે દહાડે હડસેલી દેવામાં આવે છે ત્યાં ક્યાં ઝોછી હીંસા થાય છે? આ વખતે કાણ લાકડી લઇને ઉભો થાય છે? જ્યારે આવા આવા મહા જીવ હીંસાનાં કામ જતાં કરવામાં આવે છે તો પછી મુસલમાનો માટે પણ ઉદાર મન રાખવાની શું જરૂર નથી? ગરીબ માણસ ઉપર બાજના થોકડા ચડાવી તેમના ધરખાર દરાજ કરાવી તેમને રખડતા કરી તેમના ઉપર જીલ્લમ ગુજારવામાં આવે છે તેને શાસ્ત્ર તો પાકી જીવ હીંસા ગણે છે અને આ જીવહીંસા તો ઉધાડે છોગે રાત દહાડે આલુજ છે. જ્યારે આને માટે મોટું મન રાખવામાં આવે છે તો પછી મુસલમાન બાઇઓ માટે પણ રાખવું ઘટે છે જે મોટું મન થશે તોજ બાઇચારો બંધાશે. અને એકસંપી કાયમ થશે.

હીંદુ અને મુસલમાન બંનેએ સમજવાની જરૂર છે, કારણ કે બંને એક શરીરની બે આંખ છે અને એકજ જુમીના પુત્ર છે; બંનેએ એકસંપીથી રહેવામાંજ ફાયદો છે. મુસલમાનો તરફથી હીંદુ બાઇઓને હજારો રૂપિયાની બાજની આવક છે અને મોજસોખની ચીજોનો પણ મજા બાગે મુસલમાનોજ ઉપયોગ કરે છે જેનો મોટો ફળો હીંદુ વેપારીઓને મળે છે. મુસલમાન કામથી હીંદુ બાઇઓને આવા દેખીતા લાભ છે. જેનાથી લાભ મળતા હોય તેની તરફ ઉદારતા રાખવાની જરૂર છે. રવાથ કરતાં પરમાથને ખાતર ઉદારતા રાખવામાં આવે તો તે ધણીજ ચડીનાતી છે કારણકે એમાં નેક લગણીનો વાસ છે. દેશના કામોમાં હીંદુઓને મુસલમાનો વમર ચાલવાનું નથી અને મુસલમાનોને હીંદુઓ વમર ચાલવાનું નથી. મુસલમાનો અહીં લગભગ

સાડી બારસો વરસથી આવ્યા છે અને ત્યારથી તેઓ હીંદુ ભાઈઓની સાથેજ છે. “હાંડલાં હોય તો ખખડે” એમ કે. ઇ. કાંઈ વખત તેમના અને હીંદુ ભાઈઓના વચ્ચે બેઠીલીનો અવાજ ઉભો થયો! હશે પણ તેવો મામલો તો ઘણી વખત એકજ માના પેટે પેદા થયતો સગા ભાઈઓમાં પણ થાય છે. આ એક માત્ર સંજોગોને લઈને ઉભો થયેલો અકસ્માતી મામલો હોય છે, જેનો ઇલાજ સહેલાઈથી થઈ શકે છે. “મન હોય તો માળવે જવાય” એ કહેવત પ્રમાણે જો મન ઠેકાણે રાખી આપણે એકસંપીથી રહેવા માગીએ તો શેતાનનું પણ કાંઈ ચાલી શકે નહીં. આજ કાલ તો શેતાન ગરીબોમાં નહીં પણ મોટાઓમાં ઘુસેલો છે અને ત્યાં રહીનેજ અધો શીસાદ જગાડે છે. મોટાઓ લડે છે અને ગરીબોને હેરાનગતીમાં નાખે છે, માટે ગરીબોએ સમજીને ચાલવાનું છે. મોટાઓ દેવાળાં કહાડે છે તો પણ મોટરોમાં બેસીને ફરે છે. અને દીલ્લીના ચોખા ખાય છે! મોત તો ગરીબોનું જ છે! માટે ગરીબો, પછી ભલે તે હીંદુ હોય કે મુસલમાન, પણ તેમણે પોતાનો ભવીષ્યનો વીચાર કરીને ચાલવામાં ફાવે છે. “લાંબા બોડે ટુંકો જાય, તો મરે નહીં તો મરિા થાય” એ કહેવત આ વખતમાં ખાસ ધ્યાનમાં રાખવા જેવી છે. જો એકસંપીથી નહીં રહીએ તો જરૂર તકલીફનો વખત આવ્યા વીના રહેવાનો નથી, કાણુર કે “સંપ ત્યાંજ જંપ” છે.

વળી કેટલાક હીંદુ સુધારકો ગાયોનો સ્વાભાવિક ન્યારે ત્યારે આશ્રય લાવીને મુકે છે. પોતે ધર આગળ ગાય રાખતા નથી, અને મુસલમાનોને તે વિશે જેમ તેમ બોલે છે પણ મુસલમાનો તેમને ગાયોનું પાલન કરતાં ક્યારે અટકાવે છે? ન્યારે હીંદુ ભાઈઓને કહેવામાં આવે છે કે તમે ધેર ધેર ગાયો

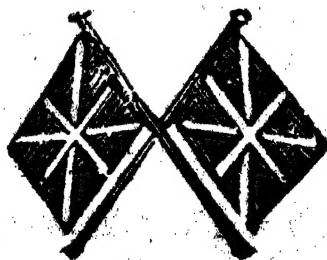
રાજા કે તમારું જોઈને ખીજાઓ પણ તૈયાર થાય તો તેઓ કહે છે કે ગાય સારી વસ્તુ છે પણ હાલ તેને બધવા માટે અમારા ઘર આગળ જગા નથી, ઘાસ ચારાની ઘણી મોંઘવારીને લીધે તેનું પોષણ ભારે પડી ગયું છે, વળી તેની સારવાર કરનાર અમારા ઘર આગળ કોઈ નથી વિગેરે અડચણો બતાવી પોતે છુટા થઈ ગયા છે હીંદુ બાઈઓ જેમની ઉપર ગાયનું પાલન કરવાની તથા તેની સેવા કરવાની ખાસ ફરજ છે તે પોતાની માતા માટે જ્યારે બાવી નજીવી ચંસારી અડચણો બતાવે અને તેને પોતાના ઘર આગળ બે દામ જેટલી જગા આપવાની લાગણી ન બતાવે તો પછી ખીજાઓ પણ પોતાની અડચણો રજુ કરે તો તેમને શું કહી શકાય ? ગાયના ભકતોજ જ્યારે ગાયને જતી કરે તો પછી તે કસીદખાને ગાય એમાં વાંક કોનો ? જો હીંદુસ્તાનના તમામ હીંદુ બાઈઓ જેમની સખ્યા તેવીસ કરોડ જેટલી છે તે પોતાના ઘર અંકેડ ગાય ખાંધી લે તો ખીજાઓના ભાગ એક પણ ગાય અગિ નહીં. પણ ગાય માટે પડી છે કોને ? શેર બેળરમાં કે ઘોડાની સરતના મેદાનમાં હજારો રૂપિયા ખર્ચવામાં જરૂર પણ અડચણ આવે નહીં પણ એક ગાય જેને હીંદુ બાઈઓ પોતાની પવિત્ર માતા માને છે તેને માટે અડચણ ! શું આ જમાનાની ખુશી નથી ? કોને કહિવા જઈએ ? ફક્ત દેખાવને ખાતર પાંચ પાંચસા પાંજરા પોંજના ફાળામાં આપી દીધા એથી કોઈ ગોપાલન કયું કહેવાય નહીં. ખરું ગોપાલન તો ગાય ઘર આગળ રાખવાથીજ થાય છે. હીંદુ બાઈઓ માયથી વિમુખ હોય તો પછી ગઉપાલન થાયજ શી રીતે ? આ છે જમાનાનો રંગ ! પણ જે આજ વિચાર કરીને ચાલવાની જરૂર છે. હીંદુ બાઈઓ જ્યાં સુધી

ગઉપાલનમાં સારી રીતે આગળ વધી ધેર ધેર ગામ રાખવાતેયાર નહીં ચાલે ત્યાં સુધી ગઉપાલન થવું મુશ્કેલ છે. જ્યારે હીંદુ બાઈઓ ધેર ધેર ગાયો રાખવા તૈયાર થશે તો મુસલમાન બાઈઓ પણ આગળ આવશે અને મન માન્યું ગૌપાલન થશે. જાને મોટે ખાસ એકસપાની જરૂર છે. જે એકસપી નહીં હોય તો ખામી વાસિયા કાંઈપણ વળવાનું નથી.

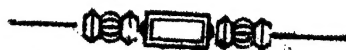
મુસલમાનોએ પણ સમજવું જોયએ કે જે હીંદુ બાઈઓ મુસલમાનો સાથે બહાવત રાખી છતાં—જમ મુઘ્ધ કરી તેમનાં ધરખાર પડારી તેમને હાંકી મુકવા ચાહતા નથી તેમની સાથે નેકાઈ ચાલવા ધરલામ ખાસ પરવાનગી આપે છે અને તેમની સાથે એકસી હાથ લંબાવવા તથા પ્રસંગ ઉપર તેમને આશ્રય આપવા બલામણુ કરે છે. એટલે મુસલમાન બાઈઓ તે પ્રમાણે કરે તો તેમાં કાંઈ જાતનો વાધો નથી. પણ હીંદુ બાઈઓએ પણ સમજવું જોઈએ કે હીંસા કાંઈ એકલા મુસલમાનો જ કરતા નથી પણ દુનીઆની લગભગ તમામ પ્રજાઓ કરે છે. જેમાં હીંદુઓ પણ મોટે ભાગે આવી જાય છે. જે ફક્ત હીંસાને લીધે જ મુસલમાનોને મુશ્કેલીમાં આવતા હોય તો તે માત્ર સમજાવે તો પસીલામ છે અને એ સમજની દુરસ્તી થઈ શકે છે. જાને જ્યારે ટેડલ સીઓ સાથે પ્રેમ અને માયા મોહનતથી વસવાની ચારે તરફથી બલામણુ થાય છે તો પછી મુસલમાનો સાથે

દુકું મન રાખી શકાય નહીં કારણ કે તેથી ખુદ ભાગ્યેજ રાજ્ય
 થાય. જીવદયાના સીધાંતનું પાત્રન કરનારા હીંદુભાષિઓ મુસલમાનો
 માટે ઉદારતાની ભાગણી ન રાખે તો જીવદયાનો સીધાંત ભાગ્યેજ
 સમજાઈ શકે. આવો ચોખો મામલો છે તો પછી જાને કામના
 ભાષિઓએ મોટું મન રાખીને ચાલવાની ખાસ જરૂર છે. જ્યાં સુધી
 ઉદારતા નહીં હોય ત્યાં સુધી ખરી ભાગણી પેદા થવાની નથી અને
 ખરી ભાગણી પેદા નહીં થાય ત્યાં સુધી ખરી એકસંખી કાયમ
 થવાની નથી. જ્યારે દેશના બધા માટે એક કામને બીજી કામ
 વંચર ચાલવાનું જ નથી તો પછી એકસંખી વગર શી રીતે ચાલી શકશે ?
 માટે જાને ભાષિઓ ઉડે વીચાર કરી તપચાર થાઓ અને મોટું મન
 સખી એકસંખી જલદી કાયમ કરો કે દેશનું કલ્યાણ થાય.

તા. ૨૨-૧૧-૨૬ [સાંજ વર્તમાન.]

હાવત સખંધી પીર મોટામીયાં સાહેબની ગુજરાતી કિતાબો.

તમામ લોકોને ઇસ્લામની અને તેમા થએલા મહાત્મા
ઓની વાતોથી વાકેફ કરવા માંગરાલની ગાદીવાળા પીર
મોટામીયાં સાહેબે બીજાં આગળ લખેલા પુસ્તકો ઉપરાંત હાલ
એક હારમાળાની બુકો બહાર પાડવાનું કામ શરૂ કરેલું છે
જેની છ બુકો બહાર પડી ચુકી છે જે નીચે પ્રમાણે છે.

૧. ખવાબ ગરીબ નવાબ (કી. ૦-૨-૦) ૨. રમઝાન
શરીફનું ઉમદા ધોરણ [કી. ૦-૨-૦] ૩ ગરીબો અને માલ-
દારોને સુલેહનો પયગામ (૦-૩-૦) ૪. શું ઇસ્લામ રાક્ષસી
ધર્મ છે? (૦-૩-૦) ૫. પીર મોટામીયાં સાહેબનો હીંદુ
મુસલમાનોને બોધ (૦-૧-૦) ૬. હીંદુ મુસલિમ એક સંધી
કરો તો થર્ક શકે. (૦-૨-૦) આ તમામ ચિશ્તીયા હાવત
મંથમાળાના નામથી એક પછી એક બહાર પડી છે અને હવે
મળ્યું તે કામ ચાલુ છે. ઉપલી કિતાબો નીચેના ઠેકાણે
મળી શકશે.

સૈયદ ફૈઝુલ્લેહ મુન૦વરઅલી

એડીટર-પ્રિન્ટર

ડૉ. હરીપુરા મુ. સુરત.

તથા

મુ-શી મુસામખવાબ બુકસેલર

ડૉ. મોટી ધણીયાળ પાસે-સુરત.

આત્મજ્ઞાનનું એક નમુનેદાર પુસ્તક

એકક્ષમારવાળા પીર

શાહ કાદરમુદીન ચીશતી

નુરે રોશન.

શરહ-ખુલાસા-અર્થ સાથે ગુજરાતીમાં
બહાર પડી ચુકી છે. તસવુફ-પ્રજ્ઞજ્ઞાનનો એક
ભંડાર છે. હીંદુ મુસલિમ બેડાણની એક ઉમદા
છે. ખુદાને જોખખવાનું એક ઉમદા સાધન છે
તાલીમથી મુસલમાનોને વલીનો અને હીંદુ
મહાત્માનો ફરજો મળે છે. છસોને બત્રીસ પૃષ્ઠ
નું એક હળદાર પુસ્તક છે. ગ્લેઝ કાગળ, રે
અક્ષરવાળું પાકું પુઠું અને ઘાટા અક્ષરની જે
છપાઈ છે. ચડતા પુઠાવાળી નકલના રૂ. ૫)
અને ઉતરતા પુઠાવાળીના રૂ. ૩) ત્રણ છે.
ખરચ તેના વજન પ્રમાણે ફક્ત આના જુદું.
ગણતરીની નકલો કઢાડવામાં આવી છે
જેને જોઈએ તેણે નીચેને સરનામે લખવું.
મું. મુરત. } હીં. સેયદ ફેઝલુસેન મુનવ્વર
દરીપુરા. } એડિટર, મુદ્રકાર

